

ENTREVISTA

Joan Perucho

POETA I NARRADOR

J.C. Què li sembla que ara s'hagi reeditat 'Diana i la mar Morta'?

J.P. Em sembla que és la recuperació d'una part meua, de la meua obra que, per com jo ho veig, és la més important, i no perquè sigui una obra complexa que aspira a uns objectius estranys i realment fantàstics, sinó perquè és la primera temptativa en prosa poètica que jo vaig fer.

J.C. Recorda quina va ser la gènesi del llibre?

J.P. Vaig anar de jutge a les Garrigues, després a Banyoles, després a Móra d'Ebre i finalment a Gandesa. En tots aquests llocs he anat deixant un rastre d'amics i vivències. Tot això ho vaig voler recollir en un llibre. Va sortir el llibre, 100 exemplars en una edició molt maca de paper de fil, i es va oblidar, va caure en l'oblit, i ara, al cap de 50 anys, no sé per quin motiu, Edicions 62 ha recuperat aquest llibre i ha provocat aquesta mena de febre.

J.C. I a què ho atribueix?

J.P. Suposo que és perquè la gent té ganes de recuperar els personatges antics i jo ja sóc un vell personatge. El llibre m'ha emocionat, i tot i que per a mi no ha representat cap novetat, sí que ho ha sigut pels altres.

J.C. Llegir 'Diana i la mar Morta' amb aquesta perspectiva del temps ens permet comprovar que té molt a veure amb la seva poesia, amb aquesta percepció dels instants, de la fugacitat de les coses.

J.P. Perfecte, me n'alegro molt, tot i que jo aleshores no n'era conscient. Anava fent, parlant dels meus amics, dels paisatges que descobria i no veia aquest lligam entre una cosa i l'altra.

J.C. Però de fet, tot i la quantitat de llibres de tota mena que ha publicat, s'ha sentit sempre més poeta que narrador, oi?

J.P. Sempre. Sempre ho he dit: jo sóc poeta. Jo, més que res, sóc poeta. Home, m'agrada fer prosa perquè hi ha coses que no es poden dir sinó és en prosa, però de la manera que em sento millor és sent poeta. Sóc poeta per a tota la vida, no deixaré de ser mai poeta i el dia que deixi de ser-ho, voldrà dir que m'he mort.

J.C. Quins objectius persegueix la seva poesia?

J.P. La meua poesia intenta esbrinar què hi ha darrere la realitat. Això em va venir d'un dia en què em vaig mirar als miralls d'una sastre-ria. Els miralls reflectien la meua persona. "Ah, el Joan Perucho és aquí!". Ah, el Joan

KOTE RODRIGO / EFE

Perucho és allà! "Ah, el Joan Perucho està més a l'esquerra!". Al darrere també hi havia amics meus, dues portes tancades i una finestra oberta al carrer, i això era el que els miralls reflectien. Però, en definitiva, què reflectien? Doncs els miralls reflectien la realitat. I la realitat què representava, per a mi? La realitat era el que saben o endevinen els sants i els poetes.

J.C. Una de les facetes més destacades de la seva multipersonalitat literària és la de bibliòfil. ¿Com qualificaria la seva relació amb els llibres?

J.P. De premonició. Sense llibres no puc viure. He llegit enormement i he comprat molts llibres de la meua absoluta admiració. Darrerament ja no lleigeixo. Els toco, els acarono, espero el dringar del full de paper, que és diferent en totes les èpoques i, sobretot, n'admiro la tipografia, que cada vegada és diferent segons el segle en què s'ha imprès. Això encara em fa molt de bé i em fa sospitar que la meua vida era precisament això. Tinc més de 30.000 llibres i l'altre dia encara en vaig comprar un

"En tots els llocs on he exercit de jutge, on he viscut, he anat deixant un rastre d'amics i vivències"

"Tinc més de 30.000 llibres, i l'altre dia em vaig comprar un tractat d'alquímia de Ramon Llull únic al món"

de la transmutació dels metalls, el *Mercurialis*". En el temps de Llull això estava prohibit. Els capellans deien que això era un engany i un pecat i que ell no podria fer mai una cosa així, però ara ens ho trobem a cada moment. De fet s'ha de dir que l'Enric III d'Anglaterra el va cridar i li va dir que li transmutés el plom en plata i or. "Ara sí que m'ha mort", va

dir Llull! "I per què ho vol, això?", va afegir. I el rei li va contestar que ho volia per satisfer les necessitats de la humanitat, per satisfer-les amb diners. Ell li va transmutar, però l'Enric d'Anglaterra va aprofitar-ho per fer la guerra amb el francès i va provocar una ira tremenda de Llull, que s'hi va enfrontar i va acabar a la presó. A partir d'aquí es va deslligar un moviment de les forces culturals de tot el món que es van posar al seu costat i que van aconseguir alliberar-lo. D'aquí en surt el *Mercurialis Liber*.

J.C. ¿Era un dels pocs que li faltaven?

J.P. De Ramon Llull, sí. No és per fer el fatxenda, però tinc una mostra important de la seva obra: la primera edició de l'*Ars Magna*, del *Testamentum* i de molts i molts altres.

J.C. I els té tots controlats?

J.P. No, però m'agrada molt moure'ls. Ara mateix estava mirant tots els llibres de màgia que tinc. El llibre dels vampirs, el Martín de Río, el *Maleficarum*, i n'hi ha un que es rebel·la i no hi ha manera de trobar-lo. I mentre el busco aprofito per mirar-los, per sentir-los.

J.C. Però tenir aquestes joies bibliogràfiques a l'abast de la mà li deu haver reportat moltes satisfaccions, oi?

J.P. Miri, ara li explicaré una anècdota. En un dels meus viatges, haig de dir que he viatjat constantment arreu del món, vaig trobar la primera edició de la *Divina Comèdia*.

► ► ►

Joan Perucho i la gàbia dels petits animals feliços

► Joan Perucho, tot i ser un personatge al qual es podia arribar per molts camins ben diferents, tenia una característica comuna, un magnetisme fora mida. Més enllà de les seves maneres pulcres i correctes hi havia una capacitat de captar l'atenció gens usual, potser fruit dels anys dedicats a la judicatura o potser com una posada en escena assajada de manera més o menys conscient durant molt temps per acabar representant a ulls de tothom el seu món interior, un univers que es movia sense complexos des dels plantejaments més hermètics a la més planera de les facilitats, que podia circular sense problemes de la realitat a la literatura sense arribar mai a dibuixar de manera clara les fronteres entre una i altra banda.

Fidel detractor de la televisió, a la qual qualificava d'"enemiga de la literatura", i poc amic de les entrevistes, era, per contra, un conversador admirable, capaç de captar l'a-

tenció dels seus interlocutors de mil i una maneres diferents i a quina més interessant. Aquesta és la transcripció de l'última entrevista que va concedir, un repàs puntual de la multitud d'animals que vivien feliços en la gàbia de la seva creativitat insòlita.

La poesia, la gastronomia, l'activitat com a articulista de premsa, les relacions complexes amb escriptors i administracions, el difícil equilibri entre dues cultures, el delit pels llibres, l'art i els fantasmes amics, un grapat de cares del mateix mirall que s'obrien a infinitat de realitats diferents i dibuixen una personalitat irreplicable de les nostres lletres, un personatge que, com la seva literatura, va acabar sent un poliedre perfecte, un ésser destinat a convertir-se en un fantasma savi, afable i subtil que ens visitarà algún dia per regalar-nos la delicadesa de la seva experiència acumulada.

Amb el suport de

 Generalitat
de Catalunya